

Гуэдэ хын шладзаш

Малый Зеленчук. «Пролетарий» колхозым махуиц махуэ гуэдэ хын зэршлэдзэрэ. Махуицим и клуэцкля хаш гектар 110шым шигуэ гуэдэ.

19. Иэцхэм я мэкумылэхэр ягьэхэзырхэр

Фыуэ шымахуэм зыхуагьэхэзырхэр Бесленей кьуажэм дэт Сталинкэ, Кагановичкэ зэдже колхозым. Мы колхозитыр, социалистическэ зэхэзэхуэныгьэ зэдэцшэхуэ, йолэжьхэр Иэцхэм яшхуну мэкумылэхэр гьэхэзырхынгьэм. Кьару псорик ирахьэллауэ, я кьару емьблэхьэу мэлэжьхэр колхозхэтэр.

Сталинкэ зэдже колхозым июльм и 5-м ирихьэлү иуишца икн зэтырильхьэащ мэкуэ гектар 266. Хуабжью фыуэ мэлэжьхэр 1эклэ мэкуэ

Связьр зэфлагуэвэжыр

Хьабэз. Хуабжью зэранигьэшхуэ ирахаш немецкэ-фашистскэ зэрыпхуаклэхэм Хьэбэз районым и связым. Абыхэм зэпатхуауэ шытащ теджрам класэхэр, столбэхэр ягьэсац, телефоннэ аппаратхэр зэхакьутащ.

Изда-читальнэр зэхуэщя зэпытц

Кош-Хьэблэ. Зэник зэхуауэ пьлабгункьым мы кьуажэм дэт изда-читальнэр. Сит шыгьуйи клуэ изда-читальнэм Лункьибэз ета зэпытц. Изда-читальнэм и заводуш Ф. Кашбиев жыг жьауэм шцэсуре махур егьаклэ миэхуэм, колхоз хэтэм, бригадэхэм я клуэцкля агит-массовэ лэжькьэр зэрыригьэклэукинаум пьлькьым.

Ответ. редактор М. САКНВ.

ГРЮНВАЛЬД ЗАУЭ

К. РУСАНОВ

Немецкэ империалистхэр куэд шлауэ пьльхьэх ди Родивэр яубидьну, ауэ ар кьахьулакьым ди госуларствэм и пародхэм абы удий гуашлэ ирахьэхэ-рыцархэм удий гуашлэ немецкэ-рыцархэм удий гуашлэ шыраха зым шыш ипрелым и 5-м 1242 гьэм Александр Невский и руководствэм шцэ тькьэр Чудскэ гуэлым дед урысхэм немецхэр зэрнызтырауцгьар.

А теклуэныгьэ хьэлэматим немецкэ «хьэ-рыцархэр» хуабжью ди границэм пьлуудаш. XII-рей лышцыгьуэм дедж немецкэ «хьэ-рыцархэр» (абхуэдэ немецкэ тыракуэухуэ шхуэжьахэр. Славянскэ пародхэм и шцыгьухэр лыгьэкля яубидьхуэр, немецхэм шхуэхэр яхьуншцэхэт, я милькухэр зэбгыратхьэт шхуэхэм лэжьгьэхэр ирахьэт. Абыхэм кьуагьэхэр тырагьэсыкьхэт, шхуэхэр пьцлылпэм ирагьэуэхэт. А зэман шынагьуэм дедж, немецхэм я пьцлылпэм нуэзы зымьдэхэр, славинхэр зэгьухьэхуэ кьуэжэхэт литовскэ великэ князь Витовтрэ польскэ король Ягеллорэ я руководствэм шцэтуэ.

Витовтрэ Ягеллорэ дэхэр зэхуауэщхуэ икн ахэр ягьэхэзырхуэ хуэжэхэхт немецкэ колонизациям хуэфэщуну жьауыр ирахьым шхьэкля. Абы кьыхьэкац июльм и 15-м 1410 гьэм иджирей Восточнэ Пруссиям, Грюнвальд дедж кьышхьуа, историям шыцларылуэ Грюнвальдскэ зауэр. А зауэм дедж немецкэ рыцархэм япшцэувахьц Витовтрэ Ягеллорэ я дэхэр. А дэхэм польскэ, чешскэ, литовскэхэм немьшцэ хьыхуэ шцэтахэхт украинскэ, белорусскэ, урыс дэхэр икн ахэр хуабжью сэбэп хьухьащ.

Рыцархуэ, фыуэ зэгьэпэщэхуэ а зауэм хэтэхэт цыхуэ мин 80. Зауэм шышладзгьа-пшцэм абыхэм литовскэ, польскэ дэхэр зышцэагьэкуату хуэ-хьахьц, теклуэныкля шынагьуэ хьууэ. Витовт и армиям и ижырабгьуэ флангым рыцархэм тыракуэуш цыхуэжьэм, шынахэри шцэхьуэжэхьц, Польшьмэ Литвамрэ ицтэнкля шынагьуэ хьууэ хуэжьащ. А шынагьуэ зэманым дедж зауэм хьыхьахьц урыс смоленскэ дэхэр князь Юрий я шхьуэ. Юрий и дэхэр, Лыхьэжыгытэ хэлэу, рыцарскэ армияхэм пэцлэувахэри, Витовт абшцэдэхуэныкля и дэхэр зэригьэпэщыжэхьц, урысдызэхэм кьахьа сэбэпшхуэм кьахьэкля рыцархэр хьэлэч хуэащ—абыхэм яфлэкуэдаш уклауэ иэрыбгэ мин 40, мин 15 плен хьуащ. Зауэм дедж шцэуащ рыцарь орденхэм я шхьауэ шцэа Ульрих фон Юнгинген.

А зауэр хуабжью шцэцларылуэ, мьхьэнашхуэ илуэ шцэуащытэр Славянскэ пародхэр зэгьухьэхэри кьаруушхуэ илэу шцэуащ немецкэ армияхэр зэтыриукиани араш.

А зауэм кьыхьэкля, Литовскэ пародыр немецкэ рыцархэм я пьцлылпэм кьыраш-

акри адрей я кьуыш Литовскэ дьлемепахэм (дэпкьэхэм) гуагьы хьэжакш. Абы немьшцэ а теклуэныгьэм бийр экономическэ: тахьэ ишца; рыцархэм ямыгьэмашлу хуахьым литовскэ, урыс хьэшыпхэм тыралыхьуэ шцэа пошлнэхэр икн абы кьыхьэкля Неман Западнэ Двина псым тетхуэ урысхэмрэ литовхьэмрэ сату яшцыныгьэм хуабжью знубгьуащ.

1410 гьэм урыс народыр адрей славянскэ народхэм я союзэгьуу зэтыраукиахьц немецкэ «хьэ-рыцархэр» (абхуэдэ Маркэ яджакш абыхэм), литовскэ, польскэ шыгьухэр зубыдну пьльхьэр, кьуэныкля дэпкьэхэм кьуату шыгьухэр зубыдну пьльхэу немьскэ хьыкьэхьуэахьэм яхуэфэщуну удийыр ягьуэтащ.

Абы инахьтэ пьльжакьым средневековэ варвархэр, лыгьэкля джакэ, кьаруекля Восток лэжьхуэахьэм гьуэгушхуэ кьуэуэ яшцыныгьэм, урыс пародым и территориям дедж.

Лы кьызыпж гитлеровцхуэ, немецкэ «хьэ-рыцархэм» кьашцэнахэр, ахэр кьызэхьэка-ахэм кьашцэнахэр шцэтам, ахэр урыс Иэцхэм и кьарум зэрыпмылэцхьыфьнухэм Иуц шцэпакьым, Абыхэм дэ зауэ кьыдащылаш, ди шцыгуэр яубыдын ягьуэу, ахэр ипэ-кля зэрауборжыахьэм шхьэкля дэ илэи пьцлылпэм дьрагьэуэвэ ягьуэу. Аршцыхьэ гитлеровцхэм кьайхьула-кьым. Краснэ Армия лыхьужьым и удий гуащлэм ахэр инахьри хуабжью зэтыреукьэр ахэр кьызэхьэукиахэр зэрызэтыраукам нэхьэр.

Краснэ Армия лыхьужьым, иджирей Литовскэ Советскэ Республикэм и патриотхэр кьыдэпэжыкьуэ, республикэм и столицэ хунт кьышцыжакш икн абы и территориям немецкэ зэрыпхуаклуэхэр тыригьэкьэбзкькьлэрэ, бийм кьуэныкля дэпкьэхэм кьэхур, Германиям и территориям Восточнэ Пруссиям и гьуэныгьуэ мэхуэ зэпыттэр. Вильнюс кьышцэнахэр Восточнэ Пруссиям и границэм нысыхуэныкля кьанэжар километри 165—175-рещ. Абы гитлеровцхэр игьэгупшцэсэ хуейш я чхьэ яхьумажэ хьуным шхьэкля.

Урысдызэхэм кьэдэгьуэгуэр кьуа хабэзхэм теткьлэрэ, Краснэ Армиям, польскэ патриотхэр кьахьэтыжу Польшым и границхэм и гьуэныгьуэ мэхур. Город Ковель кьышцэнахэр польскэ границхэм нысыхуэныкля кьанэжар километрэ 70, икн жыжэжкьым, Краснэ Армиям я историческэ миссияр—Европым и шхуэхэр гитлеровскэ пьцлылпэм кьыши жыныгьэр игьэзашцэнахэр, польскэ народыр хунт кьышцышынну махурэ.

Дэ ди флэц мэхур, Германиям и территориям Е. Грюнвальд деджарауи шцэрет, Краснэ Армиям гитлеризмэм ажал узыр зэрырихьунур.

Хатуовым и комбайнэр хьэзыру шытц

Бесленей. Мы кьуажэм дэт Сталинкэ зэдже колхозым комбайнеру шцэлажьнуу Хатуов Хьэмид куэд шлауэ и комбайнэр игьэхьэзырауэ шцэтц, гуэдзыр зэрхьхуэм хуэду хидзэну.

Комбайнер т. Хатуов нагьабэ шцэпхьэфхэр кьыгьэлажьгьуу лэжьащ. Мы гьэмикэ нагьабэ инахьэр инахьыфьжу лэжьнуу, нормэу телыр кьэхьуу игьэзэщцэну псалтэ быдэ кьынташ.

Сталинкэ, Кагановичкэ зэдже колхозхэм я лэжьыгьухэр хуабжью уэм хьэлэч ишцэуэ шытц, уэ зынымысэхэр ушкьышхуэм игьуэащ. Ауэ шцэ дэтмикэ Хатуовым жельр, комбайнэр фыуэ игьэпсу уауэ шцым шцыгьуэ хэри нушцынуу. Чэнджш хэлэжьым т. Хатуов и псалтэхэр зэригьэзэшнум, кьаруэ илэр лэжьыгьэ зэшлэ-кьуэжынним ирихьэлэклэрэ.

К. Охтов, парторганизационим и секретарий.

Колхозхэтхэр псорик зым хуэду лэжьаклэу докьхэр

Али-Бардыкьуэ. Колхозхэм, колхозхэтхэм я кьуэцкля цырагьэкуэкиа агит-массовэ лэжьыгьэшхуэм кьыхьэкля, фыуэ кьышцэзэгьэлэша хуэащ трудисциплинэр мы кьуажэм дэт колхозхэм я деджхэм.

Колхозым хэтхуэ, лэжьон зымидьхуэ шцэтахэм гуащлу ятэсылыкьа илэжьым икн шцэхьанэхэмрэ зыцлэжьгьэхуэхэмрэ колхозым хагьыкля нуэжым, колхозхэтхэр зым хуэду лэжьаклэу докьхэр. Дыгьэр кьышцэмыкьыну колхозхэтхэр губгьуэм докьхэр икн пшхьэщыцкэ кьыфлэ миэхуу кьыды хьэжэ кьытэм. Шцэпхьэфхэр кьагьэлажьгьуу, нормэу ятелэхэм шцырагьэуэр мэлэжьхэр Шевхужев Аиса и бригадар. Псом хуымдэжу, фыуэ мэлэжьхэр Г. Унежева, Г. Шорова, Н. Унежева, К. Тюняева, Л. Шакова снэм. Мьбэхэм я нормэхэр хуэдиткэ—хуэдицкэ игьэзашлу лэжьахьц хадэпшгьэуэм шцыгьуэ

Х. Аджив.

Хадэхэкьхэр бэгьуащ

Хадэхэкь бэгьуа илэц Икон-Хьэлэу кьайоним шыц Сталинкэ зэдже колхозым. Хуабжью фыуэ йолэжьыр хадэм илэсышцэм зи ньбжыр нэса колхозхэт Лыжь Охтов Патл. Андрей колхозхэтхэриклэ, огороднэ бригадам хэтхэр, абы дэпльшэхькьлэрэ, кьарууэ илэмкэ йолэжьхэр мьгьэм хадэхэкьхэр зэрагьэбэгьэуэм. Ар нахуэ кьешцыр, хадэм ухэллэу зышцэпэки зы удэ цыкьлэ тету умьлагуэныгьэм, абхуэдицкэ кьабзу зэрахьэри.

Шцэ хэлэжькьым, абыхэм я егьугьыныгьэм кьыхьэкля мы гьым колхозым хадэхэкьхэр бэгьуауэ кьызэ-рырихьэлэжьуну.

Редакциям я адресыр: г. Черкесск, Дом Советов, комната № 54

ЧЕРКЕССКЭ ОБЛАСТНОИ МЕДИЦИНСКЭ ЕДЖАПЭЗ НУРЫТЫМ
1944—1945 еджэгуэ илэзэхэм еджалэу иштэныгьэм шцэнаш МЕДИЦИНСКЭ СЕСТРА ОТДЕЛЕНИИМ И 1-РЕЙ КУРСЫМ
Еджалэм яштэхэр илэс 15 кьышцэнахэр илэс 35 нэс илэс нэбжьхэр. курыт еджалэхэм я еджалэу классхэм икн кьышцэнахэр шцэныгьэ ялу шцэнаш
1943—1944 еджэгуэ илэзэхэм классибл еджалэхэр «Отечественнэ» кьышцэнахэр шцэуащ, адреслэм урысдызэхькля, арифметикэм, СССР-м и Конституцияныкля кьышцэнахэр.
Нэхьлау еджалэм иштэхэр нахьыфлу испанитанер зылахьэр Отечественнэ зауэа и инвалидхэмрэ Отечественнэ зауэм шцэнахэр еджалэхэр.
Еджалэм шцэнахьэныгьэмкэ заявлениер директорым иртышкэ кьышцэнахэр шцэуащ: а) шцэныгьуэ илэжэ хьэлэ; б) шцэнахьэныкля справкэ; в) фотоагьоточкэ; д) автобиография. Заявлением кьышцэнахэр зыуэуэ шцэны хуэбц заявлениер зытам и лэжьхэр.
Еджалэу сомн 150 илэзэхэм ятэр. Пшцэр ятэныгьэмрэ стелэдижыра псомн хуэгуэуа хабэм теуащ.
Еджалэм илэц общежитияра стелэуащ.
Дирекция.